

Zaļā dzīvesveida ceļvedis skolu vidē

Dr.sc.ing. Jana Simanovska
Ekodizaina kompetences centrs
ekompetence@inbox.lv

Saturs

Ievads

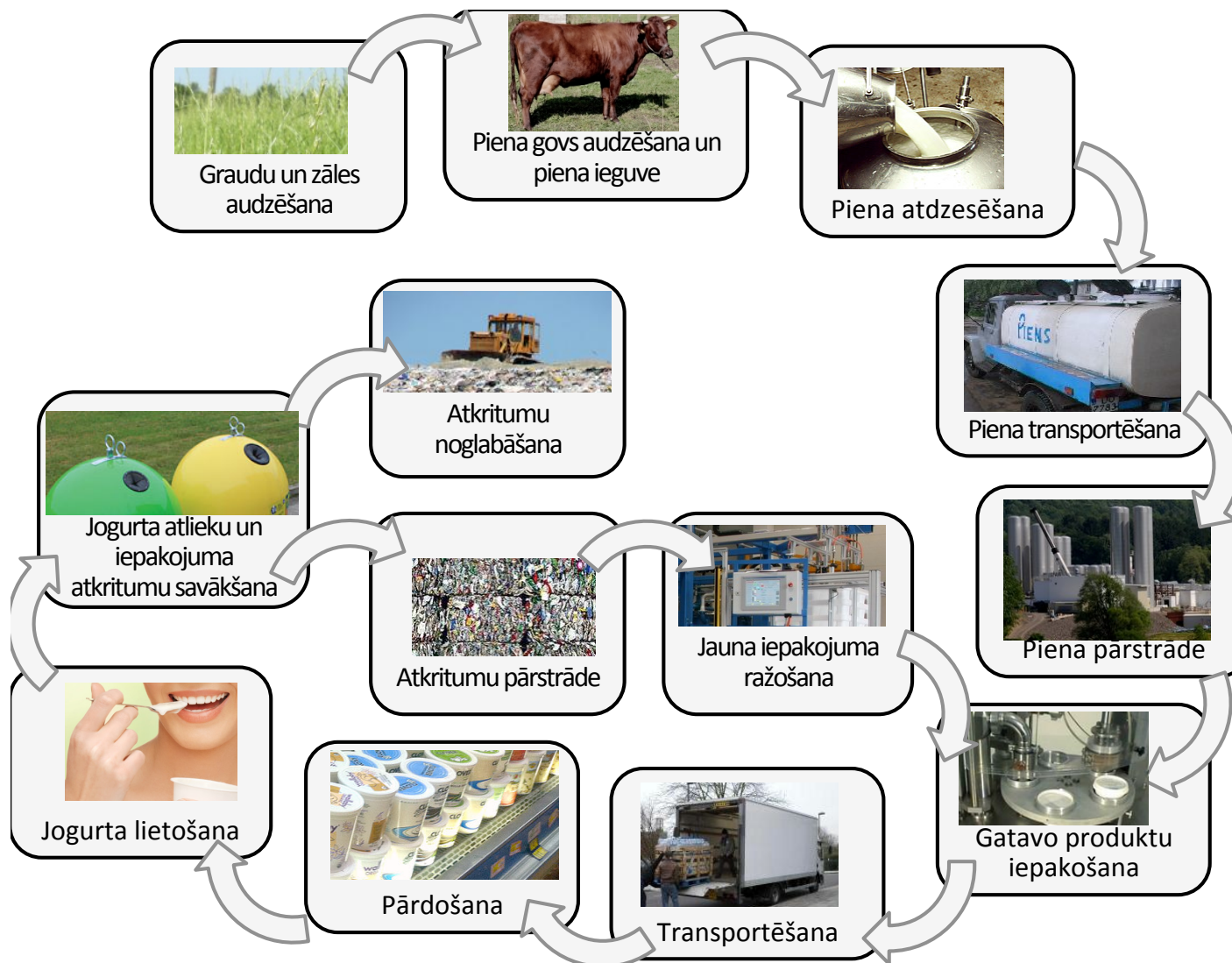
Pārtikas kā tēmas izvēle

Pieejamie instrumenti

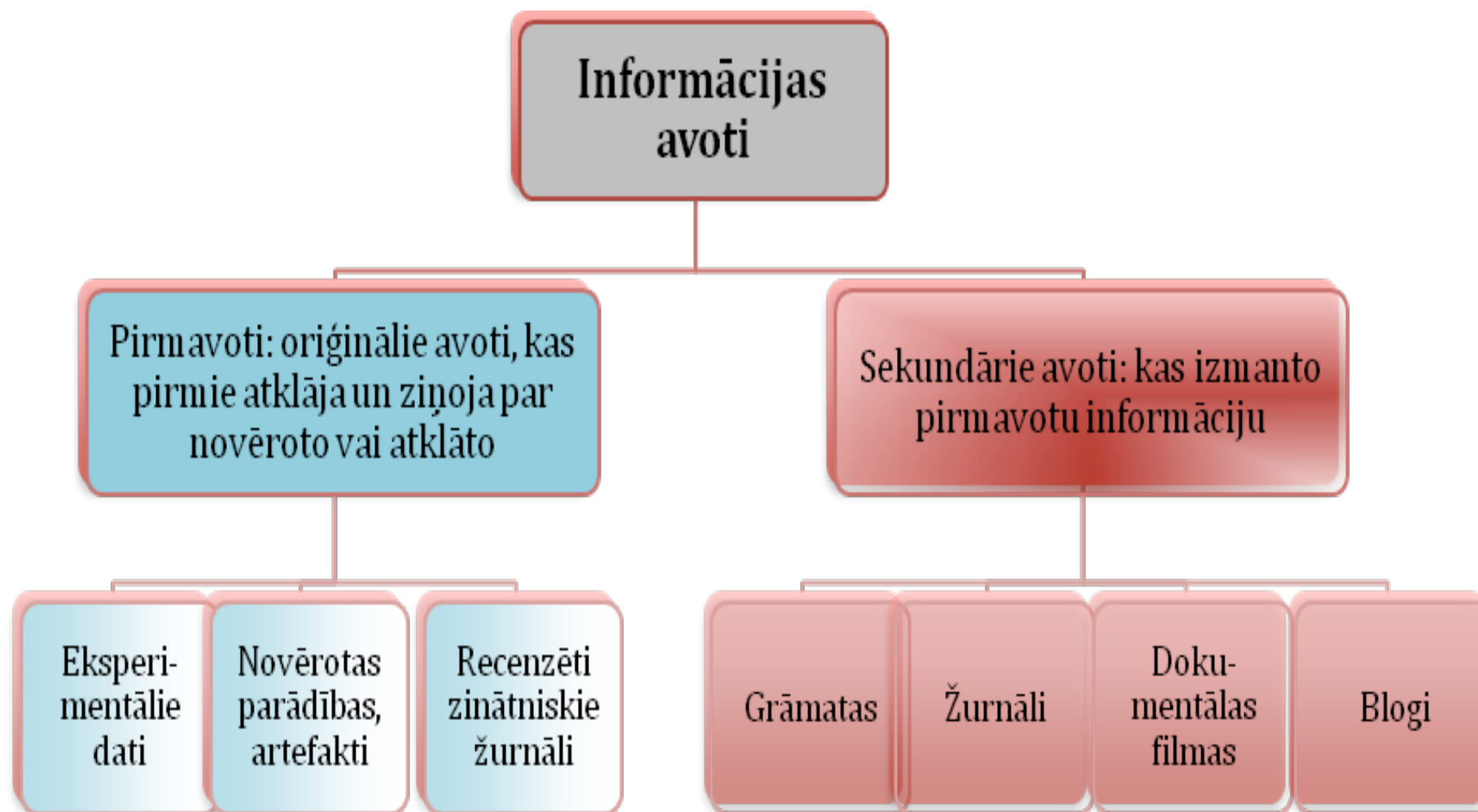
Pārtikas jautājumi
ekoskolu tēmu griezumā

- Pārtikas saražošana, piegāde, atkritumu pārstrāde rada 20-30 % no kopējām mūsu patēriņa radītajām ietekmēm uz vidi (klimata pārmaiņas, 50% no ietekmes uz eutrofikāciju, kas šobrīd jau pārsniedz Zemeslodes izturības “robežas”).
- Zemes lietošanas izmaiņas dramatiski samazina mežu daudzumu un bioloģisko daudzveidību, kā arī degradē augsnes virskārtu.
- Pesticīdi kaitē gan veselībai, gan bioloģiskajai daudzveidībai.
- 2014. gada aprīlī DnB barometra aptaujā 67% respondentu: pareizs uzturs ir būtiska veselīga dzīvesveida sastāvdaļa, bet tikai daļai patiešām izdodas to īstenot.

Dzīves cikla novērtējums

Kritiskā domāšana

Ekomarķējums

Uzticamās ekomarķējuma zīmes, var būt arī produktiem, ko izmanto saistībā ar pārtiku

Eiropas Ekopuķīte, Eiropas Savienības ekomarķējuma zīme

Mērķis: veicināt tādu preču un pakalpojumu patēriņu, kas rada mazāku ietekmi uz vidi visā produkta vai pakalpojuma dzīves ciklā

Zaļais gulbis, Ziemeļvalstu ekomarķējuma zīme

Mērķis: samazināt ikdienas patēriņa radīto negatīvo ietekmi uz vidi, mudinot uzņēmējus piedāvāt videi saudzīgākas preces un pakalpojumus un palīdzot cilvēkiem tos atpazīt

Ekogarantijas zīme, Beļģijas BioForums

Mērķis: ilgtspējība, vides aizsardzības, cilvēka drošība

Ekocert, neatkarīgas sertifikācijas organizācijas

Franču agronomu izveidota zīme, lai veicinātu bioloģiskās lauksaimniecību un varēt atpazīt tās produkciju

Saudzīgas mežsaimniecības zīme

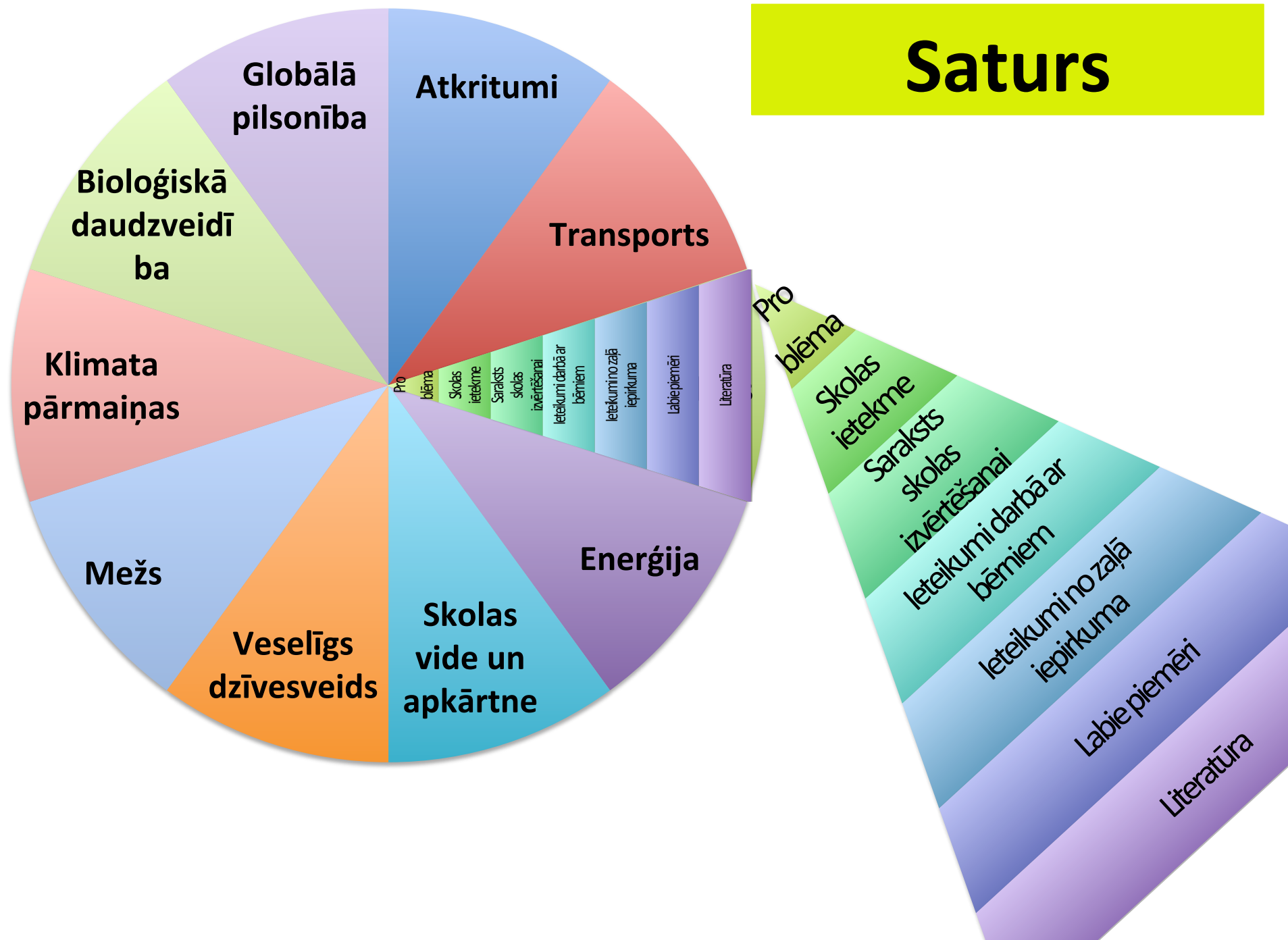
FSC (Forest Stewardship Council) ir starptautisks saudzīgas mežsaimniecības sertifikāts, kas nodrošina reizē videi draudzīgu, sociāli atbildīgu un ekonomiski izdevīgu meža apsaimniekošanu

Zaļais iepirkums

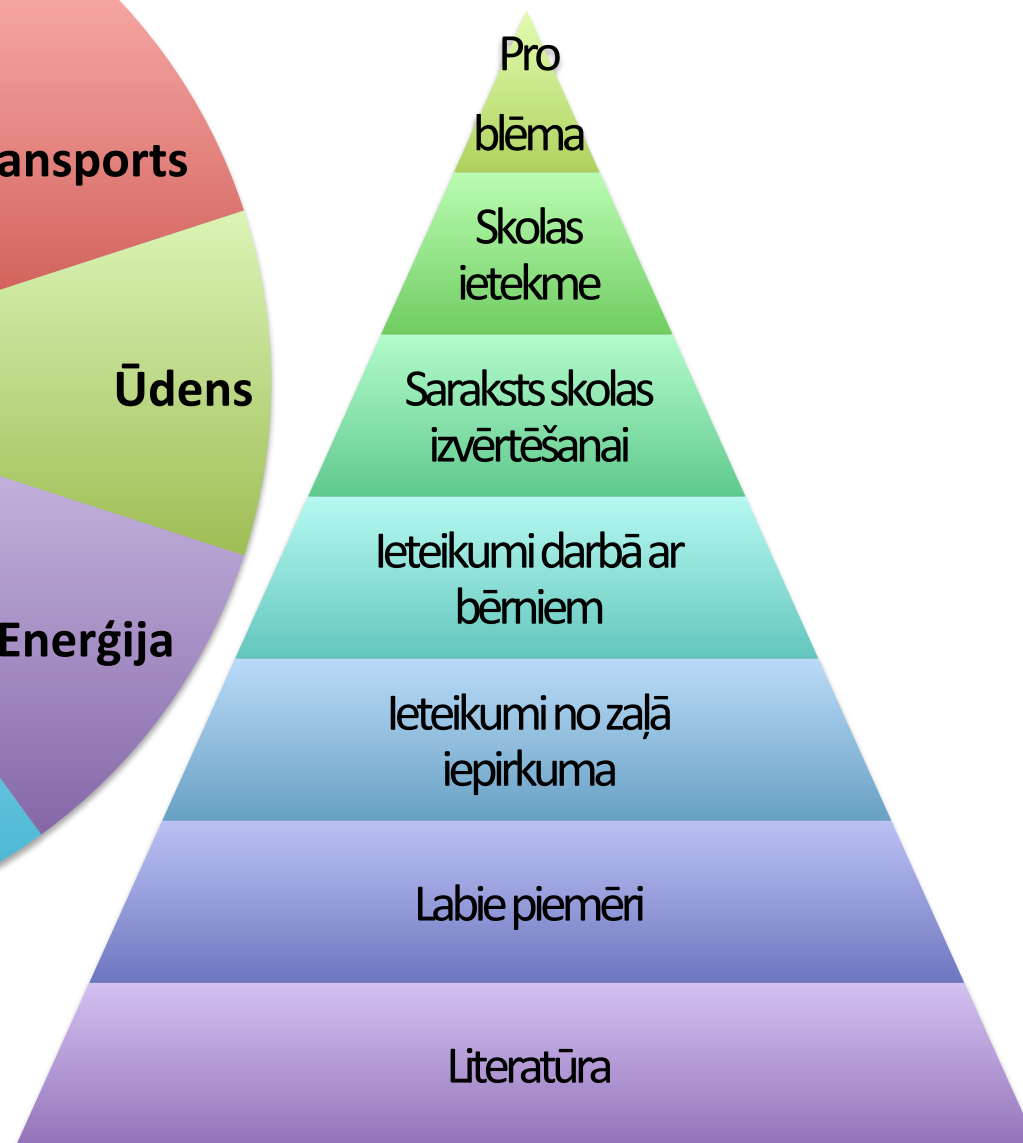
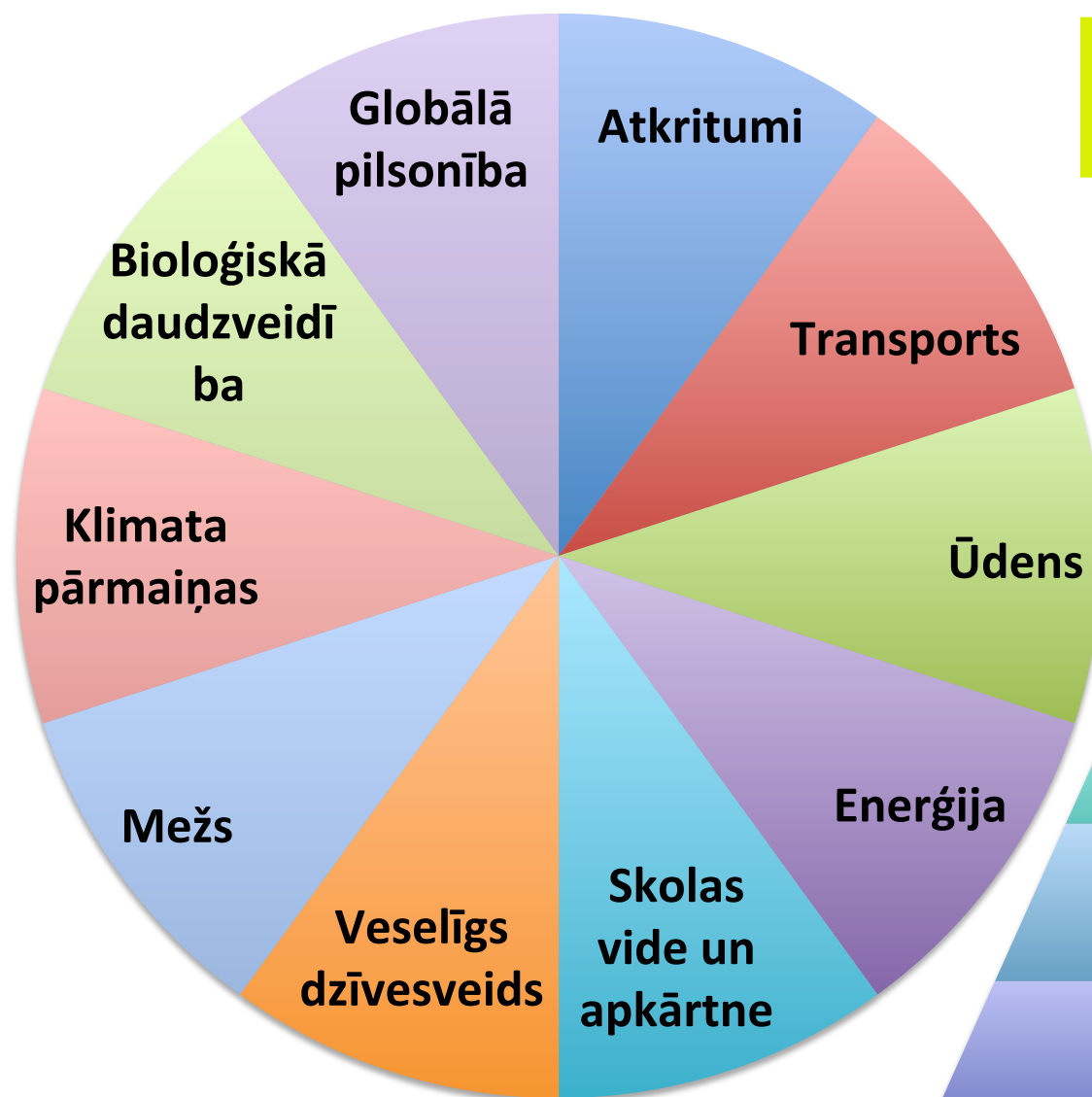
Būtiskās pārtikas un ēdināšanas pakalpojumu ietekmes uz vidi (EK Zaļā publiskā iepirkuma (ZPI) preču un pakalpojumu lapa

Ietekme	Zaļā publiskā iepirkuma pieeja
- Negatīva ietekme uz lauksaimnieku arodveselību nepareizi lietotu pesticīdu un mēslošanas līdzekļu dēļ - Augsnes erozija, mežu iznīcība, bioloģiskās daudzveidības samazināšanās, lietojot nepareizas zemes apsaimniekošanas metodes, kā arī pārāk intensīvas dzīvnieku audzēšanas dēļ un intensīvas zvejas un akvakultūras prakses rezultātā - Nežēlīga izturēšanās pret dzīvniekiem, neievērojot dzīvnieku labturības principus - Liels enerģijas un ūdens patēriņš pārtikas ražošanas un apstrādes procesā - Izlietotais iepakojums	- Dzīvnieku izcelsmes produktu iepirkums, ievērojot augstus labturības standartus - Sezonas produktu iepirkums - Produktu iepirkums bez iesaiņojuma vai iesaiņojumā ar augstu otrreizēji pārstrādāta materiāla saturu - Atkārtoti izmantojamu galda piederumu, porcelāna trauku, stikla trauku un galdaudu lietojums - Videi draudzīgu papīra izstrādājumu lietojums - Šķirota atkritumu savākšana un personāla apmācība

Saturs

Saturs

Saturs: Enerģija

Problēmas raksturojums

Skolas ietekme uz šo problēmu

KontROLSaraksts skolas
izvērtēšanai

Pārtikas saražošanas patērē lielu daļu enerģijas.

Zviedrijā pārtikas saražošanas un sagatavošanas patērē $\frac{1}{5}$ no kopējā enerģijas patēriņa valstī. Lielāko daļu enerģijas iegūst no fosilajiem avotiem, enerģijas saražošanas pārtikas nozarei izdala ievērojamu daudzumu silumnīcas efekta gāzu, kā arī No_x un SO_2 . Salīdzinoši daudz enerģijas patērē pārtikas dzesēšana un saldēšana.

Enerģija ir tērēta lieki, ja pārtikas produkti nonāk atkritumu kaudzē.

Saturs: Enerģija

Ieteikumi darbā ar bērniem

Ieteikumi no zaļā iepirkuma

Labie piemēri

Literatūra


```
graph LR; A[Labie piemēri] --> B[Misas vidusskola izveidoja solāro dehidratoru vasaras ogu ražas žāvēšanai];
```

Misas vidusskola
izveidoja solāro
dehidratoru vasaras
ogu ražas žāvēšanai

Aicinu iesaistīties!

Kontrolsaraksts skolas
izvērtēšanai

Ieteikumi darbā ar bērniem

Labie piemēri

- Ierosinājumus un savu labo pieredzi ceļveža papildināšanai lūdzu, sūtiet līdz 10.oktobrim
- Jana.Simanovska@me.com